

Monumentnummer*: 505651

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* 01 november 1996
Kadaster deel/nr 82981/81

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Amsterdam		Amsterdam		Noord-Holland			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Heinzestraat	1			1071 SK	Amsterdam		
Heinzestraat	3			1071 SK	Amsterdam		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel		
Amsterdam	Z				787		

Omschrijving**

Inleiding

Op de hoek van Jacob Obrechtplein en Heinzestraat in 1927-1928 opgetrokken SYNAGOGE met mikwe en met naastliggend (W) verenigingslokaal (bijsjoel) met twee eengezins bovenwoningen in Dudok-trant en in de trant van F.L. Wright naar een ontwerp van H. Elte Phzn. in samenwerking met C. van der Wilk en hoofdopzichter J.C. Koot in opdracht van de Nederlandsch Israelitische Hoofdsynagoge. De ambtswoningen waren bestemd voor de eerste voorzanger en de ondervoorzanger-koster. De constructeur was A.F. Baak. De aannemer was de fa. Kramer & Reynders. De glazenier was W. Bogtman. De synagoge (thans genaamd Raw Aron Schuster Sjoel) is op 18 mei 1928 ingewijd.

N.B. In 1937 verandering van tweede verdieping.

In 1945 gerestaureerd door C. van der Wilk.

Een van de koperen lampen bevindt zich thans in het Joods Historisch Museum.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Op een, in het westen dubbel naar binnen geknikte, rechthoekige plattegrond opgetrokken bakstenen synagoge bestaande uit drie bouwlagen en samengesteld uit verschillende cubische bouwvolumes onder platte daken met rechte gevelbeëindiging. De sterk overstekende daklijsten bevinden zich onder de gevelrand. De bouwvolumes zijn voorzien van in- en uitspringende muurvlakken en decoratief metselwerk. De langgerekte en smalle vensters worden onderverdeeld door gemetselde pilasters met bovenliggend natuurstenen kapiteel en zijn deels voorzien van matglas en deels van glas-in-lood. De zes raamstroken in de beide korte gevels van het hoofdgebouw symboliseren de twaalf stammen van Israël. De stompe toren aan de Heinzestraat is boven de langgerekte vensters voorzien van sterk uitkragende luifels. Op één van de uitspringende muurvlakken zijn de Tafelen der Wet bevestigd. Entree bereikbaar via poort met sierijzeren hekwerk, deels op een bakstenen plint. Op de linkerpost een sierijzeren lantaarn. Via een uit acht treden bestaande hardstenen stoep bereikt men de rechthoekige dubbele houten deur met laddervormige vensters onder een geprofileerde en sterk naar voren overstekende luifel. Links naast de ingang in hardsteen gebeiteld de naam van de architect.

In de gevel van het verenigingslokaal is een steen gemetseld waarin een Hebreeuwse tekst is gebeiteld uit het Boek der Spreuken 8:34, welke in vertaling luidt: 'Gelukkig de mens die naar mij luistert, die elke dag aan mijn deuren waakt en de wacht houdt aan de posten van mijn poorten'. De vrije ruimte links van de ingang is ontstaan doordat een, thans verdwenen, boom werd gespaard.

Interieur

De hoofdrichting, bima-arke, ligt dwars op de lengterichting van het gebouw. De arke is geplaatst in een grote paraboolvormige nis die licht ontvangt vanuit drie stroken gebrandschilderd glas in de welving. De vrouwengalerij (met 148 plaatsen) is achter het gebouw geplaatst. De galerij is geplaatst op vierkantekolommen die zijn bekleed met stukjes gekleurd glas. Oorspronkelijk bevond zich daarboven een klein koorbalcon. Deze is echter thans uitgebreid tot tweede vrouwengalerij. Het overige interieur is nog geheel in originele staat en van bijzonder hoge kwaliteit met onder meer nog een tegelvloer, marmeren lambrizeringen, een fontein van keramische steen en koperen lampen. De mikwe is onlangs gemoderniseerd.

Waardering

De synagoge is zowel van architectuurhistorisch belang als van belang vanwege de hoge kwaliteit van het interieur. De architectonische vormgeving door architect H. Elte Phzn. is sterk geïnspireerd door Frank Lloyd Wright en W. Dudok. Het interieur is van belang vanwege de bouwkundige details, de betimmeringen en marmeren lambrizeringen, de zwart marmeren arke en dito mozaïek van de kolommen en de beglazingen van Bogtman. Van zeer groot kunsthistorisch belang zijn voorts alle lampen, de koperen hanglampen en de staande lampen bij de arke en bima, de arke-deuren, de klok en de banken. Tot slot van stedenbouwkundig belang vanwege de monumentale vormgeving en de ligging op de hoek van Jacob Obrechtplein en Heinzestraat.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerk en kerkonderdeel

Functie

Synagoge